

Replik på Håkansson

Jag håller helt med Sune Håkansson i hans utnämningar av "vinnare" och "förlorare". Generellt kan man säga att övergången från inkomstskatter till arbetsgivaravgifter gynnar alla dem som har sina inkomster från andra källor än arbete, eftersom arbetsgivaravgiften är en skatt på arbete, medan inkomstskatten drabbar alla inkomsttagare. Vidare är inkomstskatten progressiv medan arbetsgivaravgiften är proportionell. De löntagare som betalat en högre skatteprocent än genomsnittet (höginkomsttagare) har således vunnit på övergången medan låginkomsttagarna fått ett högre skattetryck än tidigare.

Mitt inlägg om "Arbetsgivaravgiften och den pensionsgrundande inkomsten" i *Ekonomisk Debatt* [1976] syftade endast åt att ge en illustration av de svåröverskådliga konsekvenserna av övergången från inkomstskatter till arbetsgivaravgifter. Denna övergång tycks framför allt vara politiskt motiverad, dvs man försöker ge intryck av en sänkning av det totala skattetrycket för löntagarna genom att kalla vissa skatter på arbetsinkomster för avgifter på arbetsgivarna. Som Sune Håkansson också säger betalar löntagarna i realiteten såväl inkomstskatter som arbetsgivaravgifter.

En konsekvens av namnförändringen på skatterna är att det blivit svårt att definiera vad som skall menas med bruttoinkomst för en löntagare. Rätteligen bör även arbetsgivaravgiften inräknas i en löntagares bruttoinkomst. (För en närmare motivering av detta och en uträkning av det "verkliga" skattetrycket för en löntagare, hänvisar jag till en hörnartikel i *DN* [1976].)

Eftersom ATP-poäng beräknas på bruttoinkomsten, som den vanligtvis definieras exklusive arbetsgivaravgifter, blir en löntagares pension beroende av om löntagaren huvudsakligen tjänat sina poäng under ett system med inkomstskatter eller om han/hon tjänat sina poäng under ett system med arbetsgivaravgifter. En sänkning av inkomstskatten med en samtidig höjning av arbetsgivaravgiften innebär att de noterade bruttoinkomsterna sjunker (eller stiger långsammare) för samma arbetsinsats och samma nettoinkomst. Den löntagare som arbetar under en period då skatten betalas som arbetsgivaravgifter får då färre pensionspoäng än den som arbetat medan alla skatter betalades som inkomstskatter. Jag menade således inte att pensionärer förlorar i förhållande till andra grupper utan att vissa löntagare kommer att få högre pensioner än andra, som gjort exakt samma arbetsinsats för samma "verkliga" bruttoinkomst. Den värdering som gjorts, då löntagarna kollektivt beslutade att pensionen bör uppgå till 65 procent av bruttoinkomsten under de 15 bästa åren, urholkas då begreppet bruttoinkomst inte längre är entydigt.

Ph D *Clas Wihlborg*
Institutet för internationell ekonomi

Referenser

- Håkansson, S., [1977], "Arbetsgivaravgifterna igen", *Ekonomisk Debatt*, årg 5, nr 2
 Wihlborg, C., [1976], "Skattemanipulationen", *Dagens Nyheter*, 5 november
 — [1976], "Arbetsgivaravgiften och den pensionsgrundande inkomsten", *Ekonomisk Debatt*, årg 4, nr 8